

TÜRK ANDROLOJİ DERNEĞİ BPH (Selim Prostat Büyümesi) AÇIK CERRAHİ TEDAVİSİ HASTA BİLGİLENDİRME KILAVUZU

Sayın hastamız,

Elinizde bulunan kılavuz: Tarafınıza uygulanacak olan cerrahi girişim ve cerrahi girişimin öncesi ve sonrası yapılacak uygulamalar ile ilgili genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Bununla birlikte, uygulanacak olan cerrahi girişimden önce; sözü edilen girişim ile ilgili olası komplikasyonlar ve diğer bilgilendirmeler 'Aydınlatılmış Hasta Onam Belgesi'nde tüm ayrıntıları ile tarafınıza gösterilecek olup; sözü edilen belgenin tarafınızca, hekiminiz ve en az bir yasal tanık tarafından onaylanması istenecektir. Bu bağlamda; elinizde bulunan 'Kılavuz'un sadece bilgilendirme amaçlı olduğu ve hekim önerisi olarak algılanmaması gerektiği unutulmamalıdır. Tarafınıza uygulanacak tüm tıbbi ve cerrahi tedaviler konusunda sadece hekiminizin önerilerine uymanız gerekmektedir.

CERRAHİ HAZIRLIĞI

Tıbbi Öykü: Ameliyat öncesi yapılacak olan muayeneniz sırasında, hekiminiz tıbbi öykünüz ile ilgili önemli sorular soracak olup, tüm bu soru ve yanıtlar, yasal olarak gizli kalmak zorundadır. Tarafınıza sorulması olası sorular aşağıdaki gibidir:

- 1) Şeker hastalığı, yüksek kan basıncı ya da kalp hastalığı gibi herhangi bir sağlık sorununuz var mı?
- 2) Ağrı kesici, kan sulandırıcı ve benzeri sürekli olarak kullandığınız bir ilaç var mı?
- 3) Alkol, sigara ya da uyuşturucu alışkanlığınız var mı?
- 4) Bildiğiniz bir alerjiniz var mı?
- 5) Daha önceden geçirdiğiniz önemli bir hastalık ya da ameliyat var mı?
- 6) Genel sağlık durumunuz nasıl?
- 7) Yakın zamanda ateş, döküntü ya da soğuk algınlığı geçirdiniz mi?

Cerrahi planlaması: Tarafınıza uygulanacak olan 'BPH Açık Cerrahi Tedavisi' işleminin, planlandığı gibi devam edebilmesi amacı ile aşağıda sıralanmış başlıkları dikkate almanız gerekmektedir:

- 1) Sigara kullanıyor iseniz cerrahiden asgari iki hafta önce sigara kullanımını azaltın ya da tercihan tamamen bırakın.
- 2) Şeker hastalığı, yüksek kan basıncı, kalp hastalığı, solunum yolları hastalığı gibi hastalıklar nedeni ilaç(lar) kullanıyor iseniz; ilaç alımı ve dozları konusunda hekiminize danışınız. Kan sulandırıcı ilaçların, cerrahi öncesi genellikle tamamen kesilmesi gerektiğinden; bu grup ilaçları kullanıyor iseniz mutlaka hekiminizi bilgilendiriniz.
- 3) Planlanan cerrahiden kısa süre önce ateş, döküntü ve soğuk algınlığı benzeri şikayeti bulunan hastaların, hekimlerini bilgilendirmesi son derece önemlidir. Bu tarz şikayetlerin varlığında, cerrahi işlem genellikle ileri bir tarihe ertelenecektir.
- 4) Olası ciddi kanama riski nedeniyle 1-2 ünite kan'ın yedek olarak ayarlanması gereklidir.
- 5) Cerrahi sonrası hastaneden evinize transferinizi sağlayacak araç planlaması yapmalısınız.
- 6) Evinize ulaştıktan sonra size, asgari 24 saat eşlik edecek erişkin bir bireyin yanınızda bulunmasını sağlayın.
- 7) Hastaneye gelirken yanınızda küçük çocukların getirilmemesine özen gösteriniz.

CERRAHİ GÜNÜ

Evde Hazırlık:

- 1) Cerrahi öncesi asgari 6 saatlik bir süreçte hiçbir şey yenmemeli ve içilmemelidir.
- 2) Cerrahisi öğleden sonra olacak hastalar, sabah erken az miktarda sıvı olarak hafif kahvaltı yapabilir (Bir bardak şekerli çay ya da süt vb.)
- 3) Cerrahi gününün sabahında özellikle idrar yapıcı ilaçlar (Diüretikler) kullanılmamalıdır.
- 4) Cerrahiden bir gece öncesi ya da cerrahi sabahında hastaların banyo yapması önerilir.
- 5) Cerrahi alanda yer alan saç ve kılların temizliği evde yapılmamalıdır.
- 6) Hastaneye gelirken bol elbiselerin giyilmesi tercih edilmelidir.
- 7) Gözlük, takı ve değerli eşyaların, hastaneye gelirken evde bırakılması önerilir
- 8) Hekiminiz tarafından önerilmiş ise; sürekli kullandığınız şeker hastalığı, yüksek kan basıncı, kalp hastalığı, kolesterol düşürücü vb. ilaçlarınızın evde az miktarda su ile alınız.

Yanınızda getirilecekler: Aşağıda belirtilenleri hastaneye beraberinizde getirmeniz gerekmektedir:

- 1) Kimlik kartı, sigorta kartı ve mevcut ilaç reçeteleriniz
- 2) Kullanmış olduğunuz tüm ilaçlar
- 3) Yanınızda bulundurmanız gereken asgari miktarda para ya da kredi kartı
- 4) Cerrahi sonrası kullanabilecek iseniz; saç fırçası, diş fırçası ve kişisel temizlik ile ilgili malzemeler
- 5) Uygulanacak cerrahi ile ilgili tarafınıza okumanız ve onaylamanız için verilmiş olan '**BPH (Selim Prostat Büyümesi) AÇIK CERRAHİ TEDAVİSİ AYDINLATILMIŞ HASTA ONAM BELGESİ**' ameliyattan 24 saat önce mutlaka imzalanmalıdır.
- 6) Baston, yürüme cihazı vb. kişisel yardım cihazları
- 7) Tüm özel eşyalarınız içine koyabileceğiniz üzerinde adınız yazılı bir adet çanta ya da valiz

Hastane Giriş İşlemleri:

Hastaneye gelir gelmez, hasta yatış işlemlerinin yapıldığı birime başvurunuz. Bu birimde tarafınıza sorulacak olası soru ve istenecekler aşağıdaki gibidir:

- 1) Adres ve telefon bilgileri
- 2) Kimlik ve sigorta kartı
- 3) Hastaneye yatışınız ile ilgili, kanuni olarak onaylamak zorunda olduğunuz evrakları okuyup imzalamanız istenecektir.

Giriş işlemleriniz sonrası görevli personel eşliğinde ilgili cerrahi servise yönlendirileceksiniz. Servise varışınız ile birlikte tarafınıza aşağıdaki işlemler uygulanacaktır.

- 1) Sistemik kan basıncı, nabız ve vücut ısısı ölçümü
- 2) Cerrahi enfeksiyon riskinin azaltılması amacı ile, cerrahi alanda yer alan saç ve kılların kesilmesi (Ameliyat odasında da yapılabilir)
- 3) Cerrahi öncesi, sırasında ve sonrasında gerekli ilaç ve sıvı solüsyonların tarafınıza verilebilmesi amacı ile damar yolu açılması
- 4) Cerrahi işlem sırasında uygulanacak olan anestezi tipi ile ilgili olarak, uzman bir hekim tarafından bilgilendirilecek ve hangi anestezi tipini seçtiğiniz kayıt edilecektir

Tüm bu işlemler sırasında refakatçiniz yanınızda bulunabilir. Bununla birlikte cerrahi odasına girişiniz ile birlikte; sorumlu cerrahi personel dışında hiç kimsenin ameliyathane bölümüne girmesine izin verilmeyecektir.

ANESTEZİ İŞLEMİ

Anestezi işlemi; tarafınıza uygulanacak olan cerrahi prosedür sırasında herhangi bir ağrı duymadan, ameliyatınızın baştan sona konforlu bir şekilde devamını sağlayan uygulamadır. Bu işlem 'Anesteziyoloji ve Reanimasyon' hekimlerinin kontrolünde değişik şekillerde uygulanabilmektedir. BPH açık cerrahi tedavisi, aşağıda sıralanmış anestezi seçeneklerinden herhangi birinin yardımı ile uygulanabilir:

- 1) Genel anestezi: Bu işlemde hastalar tam bir uyku halinde olup; hiçbir şekilde uygulanan cerrahi ile ilişkili bir uyararı hissetmezler. İşlem sırasında hastaların hayati fonksiyonları uzman hekimlerce yakından takip edilir.
- 2) Spinal anestezi: Spinal anestezi uygulanan hastalar bel bölgesinin altında kalan vücut bölgelerinin hissini geçici olarak kaybeder ve yine bu bölgede yer alan, bacak gibi uzuvlarının hareket yeteneğini yine geçici olarak kaybederler.
- 3) Epidural anestezi: Spinal anestezi işlemine benzer şekilde, omurilik kanalı dışına yerleştirilen bir kateterden verilen lokal anestetik maddeler yardımıyla, bölgesel anestezi gelişmesi sağlanır.

Cerrahi işlem sırasında hangi tip anestezinin uygulanacağı; genellikle hasta, anesteziyoloji uzmanı ve ameliyatı yapacak olan hekimin tercihi ile tıbbi gereksinimler göz önüne alınarak; ameliyat ekibi tarafından kararlaştırılır.

AMELİYAT İŞLEMİ

Ameliyat işlemi, ameliyatın güvenli ve daha önemlisi steril şartlar altında gerçekleştirilebileceği, bilimsel standartlara uygun ameliyathanelerde yapılır. Ameliyathanelerde, ameliyatı gerçekleştirecek ekip dışında, ameliyathane hemşire ve teknisyenleri de yer almaktadır. Sözü edilen ekibin görevi; ameliyatın başından sonuna kadar, ameliyatınızın güvenli bir şekilde tamamlanmasını sağlamak ve işlem sırasında hayati fonksiyonlarınızı yakından takip ederek, gerekli anlarda zorunlu tıbbi müdahaleleri yapmaktır.

Ameliyat sırasında genel anestezinin uygulandığı olgularda; soluk borusuna yerleştirilen bir tüp sayesinde bir yandan solunumunuz yapay olarak sağlanırken, öte yandan da uyku halinizin devamını sağlayan anestetik gazların akciğerlerinize gönderilmesi sağlanır. Bu işlem sırasında sistemik kan basıncı, kalp atımı ve ritmi, kan gazı ölçümü gibi yaşamsal fonksiyonların takibi de monitörler yardımıyla yapılır. Bazı özel şartlarda, idrar takibi amacıyla mesanenize sonda uygulanması da gerekebilir.

BPH açık cerrahi tedavisi'nin süresi genellikle 1,5 saat ile 2,5 saat arasındadır. Ameliyat sonrası hastalara, idrar yolu sondası, cerrahi dren ve bazen sistostomi (idrar torbası ile karın alt bölgesi arasında sonda) uygulanması yapılır. Sistostomi genellikle kanamanın azalıp idrarın renginin açıldığı ameliyat sonrası 2.-3. günde, idrar yolu sondası ise genellikle 1.haftada çekilir. Cerrahi dren ise bu süre içerisinde gelen akıntının miktarına bakılarak hekim tarafından uygun görülen bir günde alınır. Bazı cerrahi merkezlerde önce sonda ve sonra sistostomi çekilmektedir.

Cerrahi işlem sonrası, uygulanan anestezinin etkisi geçinceye ve bilinciniz tam olarak açılıncaya kadar; ameliyat sonrası takip ünitesinde yine uzman kişiler tarafından takibiniz yapılacaktır. Uzman kişiler, anestezi etkisinin tamamen kaybolduğuna inandıktan sonra, hasta odanıza dönmeniz sağlanacaktır.

Uyanma sırasında genellikle normalde duymaya alışkın olduğunuz tüm sesleri; olduğunda daha gürültülü olarak duymanız mümkündür. Genellikle cerrahi ile ilgili hiçbir şey hatırlamamak ve bulanık görmenin olması sıklıkla karşılaşılan durumlardır. Genel anestezi uygulamaları sonrası boğazda kuruluk hissi ve cerrahinin uygulandığı bölgede ağrı sıklıkla görülen şikayetlerdir.

BPH açık cerrahi tedavisi sonrası, hastanede kalış süresi genellikle 6-7 gün arasında değişebilir. Hastalara tedavi amacı ile ilk 2-3 gün boyunca damar yolu açık tutularak sıvı tedavisi yapılır ve antibiyotik, analjezik/antiinflamatuvar ve diğer tedaviler de bu yol ile uygulanır. Hastaların ağızdan gıda alımına başlaması operasyondan 4-6 saat sonra başlayabilir ve sözü edilen tüm tedavilere de oral (ağız) yolu ile devam edilebilir. Ameliyat sonrası ilk günler, idrar sondasına özel bir sıvı verilerek idrar torbanız yıkanır. Ara sıra bir enjektör yardımı ile sondadan idrar torbanıza sıvı verilerek de bu yıkama gerçekleştirilebilir. Böylece kanama nedeniyle idrar yolunuzda pıhtı oluşması ve sondanın tıkanmasının önüne geçilmeye çalışılır.

UYANMA SONRASI AĞRI TEDAVİSİ

BPH açık cerrahi tedavisi sonrası görülen ağrı şikayeti, değişik derecelerde ortaya çıkabilmekte ve çeşitli nedenlere bağlı olabilmektedir. Her türlü ağrının hekiminize olabildiğince 'Nesnel' olarak bildirilmesi son derece önemlidir. Ameliyat sonrası karşılaşılan ağrıların, ameliyat ile ilişkili geçici ağrılar olabileceği gibi ameliyat sonrası gelişen bir komplikasyon ile de ilişkili olabileceği unutulmamalı ve ameliyatı yapan hekime mutlaka bildirilmelidir. Ağrı kontrolü amacı ile gerekli ilaç tedavisi, hekiminiz tarafınızdan yerine getirilecektir. İlaç tedavisinde önemli olan noktalar aşağıdaki gibidir:

- 1) Hekim tarafından önerilen ilacı kullanınız
- 2) Önerilen ilacı yatağınızdan kalkmadan ya da yürümeye başlamadan 30-40 dakika önce alınız
- 3) İlaç yan etkisi konusunda bilgi alınız
- 4) İlacın etkisiz kaldığı durumlarda hekiminize bilgi veriniz
- 5) Genellikle ağrı kesici ilaçlar ağrınızı önemli derecede hafifletir ancak tamamen ortadan kaldıramayabilir
- 6) Bu tarz ilaçların bağımlılık yapıcı etkisi genellikle nadirdir

Ameliyat sonrası hastanede kaldığınız süre boyunca, zorunlu gereksinimlerinizin karşılanmasında yardımcı olmak amacıyla erişkin bir refakatçinin yanınızda bulunması mümkündür. Ameliyat sonrası erken dönemde yatağınızdan tek başınıza kalkmamanız önemlidir.

BPH AÇIK CERRAHİ TEDAVİSİ SONRASI GENEL UYGULAMALAR

- 1) Yaşlı hastalarda öksürme ve soluk alıp verme egzersizleri genellikle zatürre gelişimini engellemek amacı ile hastalardan yapmaları istenen bir uygulamadır. Bu amaçla hastalardan; solunum fonksiyon testlerinin uygulanmasında kullanılan cihazlar yardımıyla derin nefes alıp vermeleri istenebilir.
- 2) Ameliyat sonrası hastaların bacaklarını değişik derece ve yönlerde hareket ettirmeleri ya da belirli sürelerde hasta odası içinde ya da kat koridorunda dolaşmaları sağlanır. Bu egzersizler ameliyat sonrası bacaklarda yavaşlamış olan kan dolaşımının hızlanmasını sağlar.
- 3) Ameliyat sonrası gerekli egzersizlerin yapılabilmesi için öncelikle ameliyat ile ilişkili ağrılarınızın olabildiğince azaltılması önemlidir. Bu amaçla, hekiminizi ağrılarınız konusunda bilgilendirip, ağrıya yönelik tedavi talep etmeniz önemlidir.
- 4) Ameliyat sonrası kanamaların artmaması için mümkün olduğunca oturmaktan ve büyük abdesti yaparken fazla ıkmaktan kaçınılmalıdır. Kabızlık gelişiminin önlenmesi ve idrar renginin açılmasına katkı amacıyla bol sıvı tüketilmelidir.

BPH AÇIK CERRAHİ TEDAVİSİ SONRASI YARA BAKIMI

Ameliyat sonrası genellikle ameliyat bölgeleri uygun steril bandaj ya da sargılar ile örtülmektedir. Hastanede yattığınız sürece günlük olarak pansumanlarınız yapılacaktır. Genellikle ameliyat sonrası 7. gün dikişleriniz alınacaktır. Kesi bölgesi bakımı ile ilgili önemli noktalar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- 1) Kesi bölgesine elinizle dokunmayınız. Dokunmanız gerekir ise önce ellerinizi sabunlu su ile yıkayınız
- 2) Ameliyat sonrası ne zaman banyo yapabileceğinizi hekiminize danışınız.
- 3) Bandaj ya da sargının tamamen alınması konusunda hekiminiz ile görüşünüz.
- 4) Kesi sahasında önemli ölçüde şişlik, ağrı, kanama, kızarma, sıcaklık artışı ya da akıntı varlığında hekiminize başvurunuz. Tüm bunların dışında kesi sahası ile ilgisiz gibi görünen titreme ile yükselen ateş, bulantı, kusma ve baş dönmesi gibi genel bulguların varlığında da vakit geçirmeden hekiminiz ve ilgili sağlık kuruluşu çalışanları ile iletişime geçiniz.

EVİNİZE GİTMEDEN ÖNCE YAPILMASI GEREKENLER

Hastaneden ayrıldıktan sonra yapmanız ve dikkat etmeniz gereken başlıklar ile ilgili olarak hekiminiz tarafından bilgilendirme yapılacaktır. Ek olarak, merak edip sormak istediğiniz her türlü konu ile ilgili hekiminize danışabilirsiniz. Hastaneden ayrılmadan önce hekiminiz tarafından yapılan bilgilendirme sırasında erişkin bir yakınınızın yanınızda olması; özellikle unutabileceğiniz bazı önemli konuların hatırlanması açısından faydalı olabilir. Genellikle sorulması gereken ve hekimlerin bilgilendirme yaptıkları başlıklar aşağıdaki gibidir:

- 1) Ameliyat sonrası banyo zamanı
- 2) Yiyecek ve içecek kısıtlamaları
- 3) Araç sürmeye başlama zamanı
- 4) Yara bakımı
- 5) Kullanılacak ilaçlar ve ağrı kontrolü
- 6) Rutin fiziksel aktiviteye başlama zamanı ve belli sürelerle yapılmaması gereken aktiviteler
- 7) İşe dönme zamanı
- 8) Ameliyat sonrası ilk kontrol randevu tarihi.
- 9) Özellikle çıkarılan prostat dokusuna ait patoloji rapor sonucunun alınması unutulmamalıdır.

ACİL DURUM İLETİŞİM NUMARALARI:

.....Hastanesi Üroloji Kliniği/Bölümü

Nöbetçi Hekim No: 0 (...)-.....